

Nacionalna strategija razvoja sustava intelektualnog vlasništva trebala bi osigurati unaprjeđenje primjene intelektualnog vlasništva kao poluge gospodarskog rasta i pokretača znanstvenog, kulturnog i ukupnog društvenog napretka.

Razvoj zakonodavnog okvira u području zaštite intelektualnog vlasništva

U posljednje vrijeme u cijelom svijetu raste značaj koji se pridaje intelektualnom vlasništvu. Dok se prije desetak godina intelektualno vlasništvo smatralo uskim stručnim područjem, kojim su se bavili gotovo isključivo specijalizirani pravni stručnjaci i stručnjaci iz Ureda za intelektualno vlasništvo, danas se interes za intelektualno vlasništvo sve više seli u poslovne krugove. To uključuje ne samo aspekt zaštite vlastite nematerijalne aktive, nego i aspekte strateškog poslovnog odlučivanja, poput praćenja tehnoloških trendova ili analize konjunktura i konkurentskih strategija kroz monitoring kretanja zaštite industrijskog vlasništva, u prvom redu patenata.

Najpoznatiji oblici intelektualnog vlasništva uključuju patente, autorska prava, žigove. Patenti, žigovi i industrijski dizajn često se u teoriji odvajaju u posebnu skupinu prava intelektualnog vlasništva poznatu kao industrijsko vlasništvo. Autorsko pravo pokriva literarna i umjetnička djela poput pripovjedaka, pjesama, glazbe, filmova, arhitekturnog dizajna. Autorskom pravu susjedna prava pokrivaju prava umjetnika, izvođača, glazbenih producenata, itd.

Dodjela prava iz područja industrijskog vlasništva na području Republike Hrvatske u nadležnosti je Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo (DZIV), koji također provodi međunarodne postupke dodjele prava temeljem međunarodnih ugovora kojih je Hrvatska članica. Uz to, Zavod savjetuje i informira o postupcima za dodjelu i zaštitu prava te osigurava pristup bazama podataka industrijskog vlasništva u zemlji i inozemstvu. Sadržaj i opseg rada DZIV-a i drugih državnih tijela u čijem su djelokrugu pojedini aspekti ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva, bitno je

određen i uređen međunarodnim propisima kojih je RH stranka. Većina ovih konvencija i ugovora donesena je u okviru i provodi se pod nadzorom Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO) kao specijalizirane agencije UN. Složeni splet ovih dokumenata čini međunarodni pravni poredak u području intelektualnog vlasništva.

Hrvatska je 2003. godine temeljito reformirala svoje zakonodavstvo u području prava intelektualnog vlasništva usvajanjem zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, koji je u velikoj mjeri usklađen s europskom pravnom stečevinom. Iste godine reformiran je i zakonodavni okvir u području prava industrijskog vlasništva, donošenjem niza novih zakona:

- **Zakon o patentu (NN br. 173/2003 od 31.10.2003.)**
- **Zakon o žigu (NN br. 173/2003 od 31.10.2003.)**
- **Zakon o industrijskom dizajnu (NN br. 173/2003 od 31.10.2003.)**
- **Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga (NN br. 173/2003 od 31.10.2003.)**
- **Zakon o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda (NN br. 173/2003 od 31.10.2003.)**
- **Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (NN br. 167/2003 od 22.10.2003.)**

U međuvremenu su doneseni sljedeći propisi koji uređuju funkcioniranje sustava intelektualnog vlasništva:

- **Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o upravnim pristojbama u području prava intelektualnog vlasništva, NN 160/04 od 18.11.2004;**
- **Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o naknadama za posebne troškove i troškove za pružanje informacijskih usluga DZIV-a, NN 187/04 od 29.12.2004.;**
- **Zakon o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva, NN 54/05 od 27.4.2005**

HRVATSKA JE U VELIKOJ MJERI USKLADILA SVOJE ZAKONODAVSTVO S EUROPSKOM PRAVNOM STEČEVINOM NA PODRUČJU ZAŠTITE INTELAKTUALNOG VLASNIŠTVA, A KLJUČNI IZAZOVI U PREDSTOJEĆEM RAZDOBLJU SU JAČANJE PROVEDBENIH KAPACITETA I DRUŠTVENE SVIJESTI DA JE INTELAKTUALNO VLASNIŠTVO JEDNAKO BILO KOJEM DRUGOM OBLIKU VLASNIŠTVA.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici od 13. listopada 2005. usvojila Nacionalnu strategiju razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005. – 2010., koju je predložio i čiju izradu je koordinirao Državni zavod za intelektualno vlasništvo. Donošenjem Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva stvoreni su temeljni uvjeti za osiguranje razine zaštite prava intelektualnog vlasništva slične razini zaštite koja postoji u EU te za trajno održavanje i usklađivanje razine zaštite sa svim međunarodnim obvezama i ugovorima koje je RH sklopila na tom području. Strategija bi trebala osigurati i unaprjeđenje primjene intelektualnog vlasništva kao poluge gospodarskog rasta i pokretača znanstvenog, kulturnog i ukupnog društvenog napretka. Također, jedna od glavnih zadaća predviđenih Strategijom je informiranje javnosti i povećanje stupnja javne svijesti o važnosti intelektualnog vlasništva i društvenoj koristi koju donosi uređen sustav zaštite, provedbe i primjene intelektualnog vlasništva.

U provedbi ove strategije uz Državni zavod za intelektualno vlasništvo sudjeluju i drugi čimbenici nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva, prvenstveno tijela za provedbu prava intelektualnog vlasništva kao što su Državni inspektorat, Carinska uprava, Policija i Ministarstvo pravosuđa, kao i državna tijela i institucije zadužene za pojedine aspekte gospodarskog, znanstveno-tehnološkog te kulturnog razvitka. E